Γράφει ο **Λεωνίδας Βαρνακιώτης**

Η τωρινή συγκυρία χαρακτηρίζεται από τη συνολική και σε όλα τα πεδία επίθεση του κεφαλαίου και του ιμπεριαλισμού, με σκοπό την πλήρη υποταγή και αποσυγκρότηση της εργατικής τάξης, την ερημοποίηση και παραπέρα επικυριαρχία των ιμπεριαλιστών στις εξαρτημένες χώρες, την ανακατανομή των σφαιρών επιρροής, την προετοιμασία όρων ακόμη και για συνολικότερες πολεμικές αναμετρήσεις μεταξύ των βασικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων.

Η επίθεση αυτή, που στην Ελλάδα έχει πάρει παροξυσμικές διαστάσεις ιδιαίτερα την τελευταία 5ετία και εντάσσεται στο συνολικότερο πλέγμα της εξάρτησης της αστικής τάξης από τον ιμπεριαλισμό και ισχυροποίησης αυτής της εξάρτησης, έχει γνωρίσει στην πράξη την προσπάθεια της εργατικής τάξης και του λαού να αντισταθεί με όρους κινήματος, ιδιαίτερα τη διετία 2010-2012. Ωστόσο λόγω του πολύ χαμηλού επιπέδου ανάπτυξης των κομμουνιστικών, επαναστατικών δυνάμεων μέσα στο λαϊκό κίνημα, το κινηματικό ξέσπασμα εκείνης της διετίας, όπως είδαμε, έπιασε το όριά του σε εκείνη τη φάση, χωρίς να μπορέσει να καταγράψει έστω και κάποια απτή πολιτική νίκη απέναντι στην επίθεση του συστήματος.

Αυτό που κατάφερε να αφήσει σαν γενικό πολιτικό στίγμα, ήταν η μη νομιμοποίηση στη συνείδηση των μαζών, της επιβολής των μνημονιακών μέτρων, που όσο και αν το σύστημα, στηριζόμενο στους ιδεολογικούς μηχανισμούς του και την ιδεολογική και πολιτική στήριξη και πατρονάρισμα των ιμπεριαλιστών, επιδίωκε να παρουσιάσει ως ένα «αναγκαίο κακό» στο οποίο πρέπει ο λαός να συναινέσει για να «νοικοκυρευτεί» η χώρα, δεν κατάφερε να αποσπάσει τη συνειδητή συναίνεση της πλειοψηφίας του λαού. Με άλλα λόγια, λιγότερο ή περισσότερο συνειδητά, μεγάλα κομμάτια του λαού ένιωθαν ότι βρίσκονται εν μέσω μιας επίθεσης, μιας αναμέτρησης, που χρόνο με το χρόνο έβλεπαν ότι δε φαίνεται να έχει κάποια «αίσια» γι’ αυτούς έκβαση στο ορατό μέλλον.

Σε αυτό το συγκεκριμένο επίπεδο και βαθμό πολιτικοποίησης και συγκρότησης του λαού συνέβαλλε καθοριστικά το γεγονός ότι δεν είχε δίπλα του και καμιά οργανωμένη πολιτική δύναμη, που να εξηγήσει πλατιά την κατάσταση και να προτείνει αγωνιστική διέξοδο, καθώς

οι όποιες επαναστατικές δυνάμεις είτε έχουν περιορισμένη σύνδεση μαζί του, είτε απαιτούσαν από τις μάζες να υιοθετήσει ολόκληρα προγράμματα περί μεταβατικών ακροβασιών και φαντασιώσεων.

Με αυτούς τους όρους και αυτά τα δεδομένα μπορούμε να πούμε ότι το επίπεδο ανάπτυξης του κινήματος και άρα το επίπεδο ιδεολογικής και πολιτικής συγκρότησης που έχει κατακτηθεί από το λαό, είναι αυτό που είναι. Είναι αυτό που αντιστοιχεί στις μάχες που έδωσε, με τους όρους που τις έδωσε και με τα αποτελέσματα που κατέγραψε. Είναι τόσο, όσο του έδωσε τις δυνάμεις στις πρόσφατες εκλογές της 25 Γενάρη να στείλει ένα μήνυμα τόσο στους ιμπεριαλιστές όσο και στο ντόπιο κεφάλαιο, ότι «δε θέλουμε άλλα μνημόνια, δεν θέλουμε άλλα μέτρα, δεν υποτασσόμαστε στους ωμούς εκβιασμούς και τρομοκρατία του συστήματος». **Ανεξαρτήτως αν σε εκείνη τη φάση αυτή η ψήφος πρακτικά και πολιτικά είχε ως αποτέλεσμα την άνοδο στην κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, ο λαός ψήφισε με αυτό το γενικό πολιτικό σκεπτικό. Ήταν μια στάση αντίθεσης στο σύστημα και όχι τόσο μια στάση συνειδητής στήριξης στο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ για το οποίο να είχε πειστεί.**

Ερχόμαστε λοιπόν με αυτά τα δεδομένα και στην περίπτωση του δημοψηφίσματος, που μπορεί βέβαια να είχε τεθεί ως πιθανό ενδεχόμενο ένα προηγούμενο διάστημα, αλλά απ' ότι φάνηκε λίγες πλευρές του έδιναν σοβαρές πιθανότητες να εκδηλωθεί σε αυτή τη φάση. Ήταν λοιπόν μια εξέλιξη που «δυστυχώς» «ξεβόλεψε» λίγο τους κομμουνιστές. Έθεσε ζητήματα που ίσως δεν είχαν συνηθίσει να αντιμετωπίζουν συχνά, δεν ήταν μέσα στην «προβλεπόμενη λίστα» αυτών που κάνουν καθημερινά οι κομμουνιστικές οργανώσεις.

Το δημοψήφισμα λοιπόν, με μια έννοια είναι και ένα παράδειγμα της γενικής σωστής θεώρησης ότι είτε μας αρέσει είτε όχι, ούτε η ταξική πάλη εξελίσσεται ευθύγραμμα και βάσει ενός μοντέλου, ούτε και έχει μια και μόνο καθαρή όψη. Έχει πολλές αντιθέσεις, πλευρές και παραμέτρους, και η ιστορία έχει αποδείξει ότι **οι κομμουνιστές μπορούν να συμβάλλουν στη λύση αυτών των αντιθέσεων μόνο όταν κατορθώνουν να δουν την κύρια, κάθε φορά, αντίθεση** και την κύρια πλευρά αυτής τη αντίθεσης. Όπως και να το κάνουμε δεν γίνεται να τα έχουμε όλα τακτοποιημένα σε κουτάκια.

Έτσι λοιπόν στην παρούσα φάση, οι κομμουνιστικές οργανώσεις καλούνται να πάρουν θέση σε μια συγκυρία, που για πολλωστή φορά, δεν είναι ούτε αυτή που θα θέλανε, ούτε αυτή που έχει τους όρους ώστε να δοθεί μια ολοκληρωμένη και «καθαρή» απάντηση. Καλούνται να πάρουν θέση σε μια μάχη που θέτει το ίδιο το σύστημα, για δικούς του λόγους και που την ετοιμάζει με τους δικούς του όρους. Μια μάχη που ο λαός καλείται να δώσει υπό δυσμενείς

συσχετισμούς, **αλλά που είναι ένας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα της ταξικής πάλης, και τα δεδομένα που αναπόφευκτα και αντικειμενικά θα διαμορφώσει είτε σε προοδευτική είτε σε αντιδραστική κατεύθυνση, θα επηρεάσουν, στο βαθμό που του αναλογεί, τον υπάρχοντα συσχετισμό.**

Επίσης, κατά τη γνώμη μου, η στάση κάθε κομμουνιστικής δύναμης σε ένα δημοψήφισμα, πρέπει να εκλαμβάνεται πάντα ως ζήτημα τακτικής και όχι στρατηγικής. **Ζήτημα τακτικής με βασικό κριτήριο το αν η συμμετοχή σου ή όχι σε αυτό θα σε βοηθήσει να ενισχύσεις δεσμούς και σχέσεις στήριξης και εμπιστοσύνης, προς και από το λαό, ανεξαρτήτως των στρατηγικών και απώτερων στόχων σου που μπορεί να υπερβαίνουν τις αντικειμενικές και υποκειμενικές δυνατότητες της συγκεκριμένης συγκυρίας. Το αντίστοιχο ισχύει και για κάθε άλλη πολιτική διαδικασία αστικής προέλευσης. Έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται και έτσι πρέπει να ιεραρχείται και όχι ως ζήτημα αρχών, δηλαδή η συμμετοχή να σε κατατάσσει στους ρεφορμιστές και η αποχή στους επαναστάτες.**

Μπροστά στην πρόκληση του δημοψηφίσματος, οι κομμουνιστές οφείλουν να εξετάσουν και να αξιολογήσουν τα ακόλουθα:

•Αν τα πολιτικά δεδομένα και η πολιτική φόρτιση αυτής της διαδικασίας, οδηγούν την πλειοψηφία του λαού να συμμετάσχει και με ποια πολιτική στάση ή αντίθετα, αν έχει διαμορφωθεί ένα μαζικό πολιτικό ρεύμα αντίθεσης στην κυβέρνηση, απαξίωσής της και άρα που να οδηγεί τον κόσμο στην αποχή;

•Σε περίπτωση που εκτιμάται ότι ο λαός θα πάει μαζικά να ψηφίσει, με ποιο γενικό πολιτικό σκεπτικό θα το κάνει; Με το σκεπτικό ότι «ψηφίζω ΟΧΙ στην πρόταση των ιμπεριαλιστών επειδή προτιμώ την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ» ή με το σκεπτικό ότι «ψηφίζω ΟΧΙ στην πρόταση των ιμπεριαλιστών, γιατί εξακολουθώ να μη δέχομαι άλλα νέα μέτρα;» **Ποια λοιπόν είναι η ΚΥΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ του ζητήματος; Και τι εμποδίζει τις επαναστατικές οργανώσεις, συμμετέχοντας δίπλα στον κόσμο σε μια τέτοια μάχη, να αναδείξουν και να ενισχύσουν αυτή την κύρια πολιτική πλευρά;**

•Σε άμεση συνάρτηση με το προηγούμενο, η μαζική συμμετοχή και υπερίσχυση του «ΟΧΙ στην πρόταση των δανειστών» τι πολιτική παρακαταθήκη θα αφήσει στη συνείδηση του λαού και στην επόμενη φάση της ταξικής πάλης; **Θα είναι μια παρακαταθήκη που θα διευκολύνει το ΣΥΡΙΖΑ να προωθήσει νέα μέτρα (ή το δικό του μνημόνιο), ή θα είναι μια παρακαταθήκη που θα συνιστά άλλη μια πράξη αντίστασης και άρα θα**

κρατά το λαό, αν μη τι άλλο, σε συνεχή πολιτική άρνηση και αμφισβήτηση ενάντια ΣΕ ΚΑΘΕ ΝΕΟ ΜΕΤΡΟ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΘΕΙ ΝΑ ΕΡΘΕΙ ΑΠΟ ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ; Και πάλι σε μια τέτοια περίπτωση, τι εμποδίζει τους κομμουνιστές με τη ζύμωσή τους να προετοιμάσουν το έδαφος για την επόμενη μέρα;

•Ποια στάση, με βάση το τι πολιτικά έχει κατακτηθεί ως τώρα, θα εκληφθεί από το λαό ως στήριξη από τους κομμουνιστές στη βασική πολιτική πλευρά του όλου αυτού ζητήματος, ώστε να μπορέσουν αυτοί (οι κομμουνιστές) να κάνουν πιο εύκολα και ευέλικτα πλατιά και μαζική δουλειά και ζύμωση μέσα στις μάζες για να εξειδικεύσουν την απόψή τους;

Για να μην πλατιάζω, πιστεύω ότι η θέση της αποχής και του άκυρου που έχουν πάρει μια σειρά δυνάμεις της Αριστεράς (ΚΚΕ, ΚΚΕ(μ-λ), Μ-Λ ΚΚΕ), **στις συγκεκριμένες συνθήκες και με τους δοσμένους πολιτικούς και κινηματικούς όρους, είναι μεγάλο λάθος τακτικής, που θα βάλει εμπόδια σε επόμενη φάση σε αυτό που λέγεται οικοδόμηση όρων εμπιστοσύνης με τις μάζες.** Η διαπίστωση αυτή αφορά όλες τις δυνάμεις της Αριστεράς που έχουν αναφορά στο λαό και τους αγώνες του, ανεξάρτητα των επιμέρους απόψεων που μπορεί να έχει η καθεμιά ή της γενικότερης τακτικής της.

Δεν είναι ο λαός τόσο παραπλανημένος από το ΣΥΡΙΖΑ, όσο εκτιμάται από ορισμένες πλευρές. Ας μην απελπιζόμαστε με τη σκέψη ότι μόνο οι κομμουνιστές έχουν ψιλιαστεί τι παίζει με το ΣΥΡΙΖΑ, και τώρα έχει έρθει η ώρα να το αποκαλύψουν στον κόσμο ότι του την έχουν στημένη την επόμενη μέρα. Ο λαός το αισθάνεται και το καταλαβαίνει ότι οι αγωνίες του δε θα τερματιστούν με το "ΟΧΙ" στο δημοψήφισμα. Ειδικά το τελευταίο 5μηνο, ακόμη και ένα μέρος του λαού που, καλοπροαίρετα είχε τις αυταπάτες του, τώρα έχει ήδη υποψιαστεί ή και αντιληφθεί ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει μπει στη φάση της ραγδαίας προσαρμογής στις επιταγές του ιμπεριαλισμού και του κεφαλαίου. Ανεξάρτητα του τι θα ακολουθήσει, και το πιο πιθανό είναι να ακολουθήσει ένα τροποποιημένο πακέτο μέτρων, που πιθανότατα θα προωθήσει ο ίδιος ο ΣΥΡΙΖΑ, ΜΕΧΡΙ ΤΟΤΕ ΟΜΩΣ, ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΣΥΜΒΕΙ ΑΥΤΟ, μεσολαβεί μια μάχη που καλείται ο λαός να δώσει και μάλιστα με "μπροστάρη" υποτίθεται το ΣΥΡΙΖΑ. Το θέμα λοιπόν είναι, με βάση αυτά που έχουν κατακτηθεί, και με δεδομένη την κινηματική αδράνεια, ποια στάση βοηθά ώστε αυτή η μάχη να θέσει όρους που θα ετοιμάσουν το λαό να παλέψει ενάντια στο επόμενο μνημόνιο από καλύτερες θέσεις.

Από κει και ύστερα, και σε επίπεδο τακτικής των κομμουνιστών, νομίζω κανείς δε θα αρνηθεί να συζητήσει μαζί σου τις ιδιαίτερες πλευρές της άποψής σου, και για το δημοψήφισμα, και για το ΣΥΡΙΖΑ και για την ΕΕ κλπ κλπ ούτε θα σε χαρακτηρίσει ως ουρά του ΣΥΡΙΖΑ το να συμμετέχεις τακτικά στο δημοψήφισμα στηρίζοντας το «ΟΧΙ». Ίσα ίσα, που

στις δοσμένες συνθήκες, όπου θα ασκηθούν τόσοι και τόσοι εκβιασμοί και πιέσεις στο λαό για να υποταχθεί και να ψηφίσει «ΝΑΙ», ο λαός θα χρειαστεί την πολιτική στήριξη των κομμουνιστών να πει ξανά ένα ηχηρό «ΟΧΙ» και όταν θα δώσεις αυτή τη μάχη μαζί του, μπορείς να είσαι σίγουρος ότι θα είναι πιο δεκτικός στις ενστάσεις σου και στους αστερίσκους που θα του θέτεις για το δημοψήφισμα και θα είναι πιο έτοιμος και πιο κοντά σου να δώσει τις σκληρές μάχες που θα έρθουν στην επόμενη φάση. Και μάλιστα με πιο ισχυρή σχέση πολιτικής εμπιστοσύνης μαζί σου.
Αντίθετα είναι μεγάλο πολιτικό λάθος να απαιτείς να απαντήσεις τα ζητήματα που δεν απαντήθηκαν τόσα χρόνια ως σήμερα, μέσα από μια τακτική επιλογή και μια αναζήτηση μια ιδεολογικής και πολιτικής καθαρότητας.

Είναι λάθος τακτικά να αρνείσαι να πας προς τις μάζες αλλά να απαιτείς από αυτές να κάνουν το άλμα προς εσένα ενώ ετοιμάζονται να δώσουν μια σοβαρή πολιτική μάχη (που θα τη δώσουν αντικειμενικά).

Είναι λάθος τακτικά (και μάλλον συνιστά επικίνδυνο σύμπτωμα αριστερισμού, δογματισμού), παρακάμπτοντας το τι έχει κατακτηθεί στη συνείδηση του κόσμου, να νιώθεις ότι η συμμετοχή σου στο δημοψήφισμα με προτροπή για το «ΟΧΙ» σε αποτρέπει από το να ξεδιπλώσεις την ιδιαίτερη άποψή σου για το ίδιο το δημοψήφισμα, το ΣΥΡΙΖΑ, την ΕΕ κλπ κλπ.

Είναι λάθος τακτικά, και μεγάλο λάθος πολιτικής εκτίμησης, να έχεις ουσιαστικά προεξοφλήσει ότι ο λαός θα πει το «ΟΧΙ» (αλήθεια πόσο σίγουροι αισθάνεστε για κάτι τέτοιο;) και άρα αυτό που πλέον έχουμε μπροστά μας είναι το καθήκον να του ξεκαθαρίσουμε ποιο θα έπρεπε να είναι το σωστό, γνήσιο, γωνιασμένο και καθαρό «ΟΧΙ» ώστε να το στήριζε στην περίπτωση που του έθεταν ένα άλλο αντίστοιχο ερώτημα.

Συνοπτικά λοιπόν, τίθεται το ερώτημα: Ποια θα είναι η πολιτική κεφαλαιοποίηση και υπέρ ποιας πλευράς που θα έχει το εκάστοτε αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος; Όχι τόσο σε επίπεδο τηλεοπτικής εντύπωσης και συκοφαντικής επεξεργασίας από διάφορα κέντρα, αλλά σε επίπεδο διεργασίας στη συνείδηση του λαού. Δηλαδή μια χαμηλού ποσοστού καταγραφή του “ΟΧΙ” στο δημοψήφισμα, είτε ως αποτέλεσμα του άκυρου (ΚΚΕ) είτε ως αποτέλεσμα της αποχής (ΚΚΕ(μ-λ), Μ-Λ ΚΚΕ), σε συνδυασμό με ένα σημαντικό ποσοστό του «ΝΑΙ» τι γενικό πολιτικό κλίμα θα διαμορφώσει στο λαό; Θα του αναπτερώσει το ηθικό για να τον προετοιμάσει για τις επόμενες μάχες, ή μήπως θα αποτελέσει βούτυρο στο ψωμί της αντίδρασης, των ιμπεριαλιστών, των ΜΜΕ και των «Μένουμε Ευρώπη»; Αντίθετα ένα μαζικό «ΟΧΙ», ανεξαρτήτως πως μπορεί να επιχειρήσουν κάποιοι να το ερμηνεύσουν, **τι γενικό**

πολιτικό μήνυμα θα στείλει, τόσο στους ιμπεριαλιστές όσο και στην ντόπια αντίδραση; Ότι ο λαός «θέλει ίσως κάποια άλλα μέτρα» ή ότι ο λαός παραμένει μαζικά σε σχέση αντίθεσης με τις πολιτικές του συστήματος αρνούμενος να υποταχθεί; Και πόσο εύκολο θα είναι για το ΣΥΡΙΖΑ, την επομένη ενός μαζικού «ΟΧΙ» στην πρόταση των ιμπεριαλιστών, να κατεβάσει το δικό του μνημόνιο (όχι ότι δε θα το επιχειρήσει, αλλά με τι πολιτικούς όρους στο λαό);

Κλείνοντας αυτή την παρέμβαση, θα ήθελα να θέσω και τους εξής προβληματισμούς:

Ότι προφανώς και δε θεωρώ το εν λόγω δημοψήφισμα ως τη «μητέρα των μαχών» που θα καθορίσει με απόλυτο τρόπο τις εξελίξεις. Ωστόσο αποτελεί μια πολιτική μάχη που πρέπει να ειδωθεί με γνώμονα τις όποιες δυνατότητες δίνει να έρθεις σε επαφή με ένα κομμάτι του λαού που, όπως είπα θέλει να εκφράσει την αντίθεσή του στην επίθεση του συστήματος όπως αυτή εκφράζεται με τα νέα μέτρα που επίκεινται. Και εκτιμώ ότι η αποχή μπορεί να ενισχύει χαρακτηριστικά περιχαράκωσης, σεχταρισμού και φόβου «μην κάψουμε τα δάχτυλά μας» στους κομμουνιστές, αναστέλλοντας την αναγκαία τάση επαφής και σύνδεσης με τις λαϊκές μάζες.

Δεύτερον, και επειδή οι εξελίξεις είναι σοβαρές και ίσως και λίγο απρόβλεπτες, ποια θα πρέπει να είναι η στάση των κομμουνιστών, σε περίπτωση που (όπως ακούγεται από ορισμένες πλευρές τις τελευταίες ώρες) διαφοροποιηθεί η στάση των ιμπεριαλιστών και επανέλθουν με νέα πρόταση “βελτιωμένη” όπως τους εγκαλεί ο ΣΥΡΙΖΑ; Στο ενδεχόμενο δηλαδή να μην ακυρωθεί το δημοψήφισμα, αλλά να εισηγηθεί η κυβέρνηση το “ΝΑΙ” τελικά. Πόσο εύκολο θα είναι να αλλάξουν στάση οι κομμουνιστές και πόσο πιο εύκολο θα είναι, αν έχοντας εξαρχής τη θέση του “ΟΧΙ” επιμείνουν σε αυτήν και πάρουν με το μέρος τους (τουλάχιστον σε αυτή τη συγκυρία) πολιτικά το λαό;

Τρίτον, υποστηρίζεται ότι η πρόταση για ΑΠΟΧΗ ή ΑΚΥΡΟ διασφαλίζει ότι αποτρέπει από το να συναθροιστεί ένα “θολό” (!!!!!!) “ΟΧΙ” με την πολιτική της κυβέρνησης. Πόση απόσταση όμως εκτιμάται ότι υπάρχει μεταξύ αυτής της “μη συνάθροισης” του “ΟΧΙ” με το ΣΥΡΙΖΑ και της συνάθροισης της ΑΠΟΧΗΣ και του ΑΚΥΡΟΥ με το “ΝΑΙ” και το αντιδραστικό κλίμα της απέναντι πλευράς; Πάντα, μιλώντας με τους υπάρχοντες πολιτικούς όρους και κινηματικές συνθήκες.